

תקווה

עמית, ח. (2023). תקווה יוצרת מציאות. מנהיגות בחיים.

Snyder, C. R., Lopez, S. J., Shorey, H. S., Rand, K. L., & Feldman, D. B. (2003). Hope theory, measurements, and applications to school psychology. *School psychology quarterly, 18(2)*,

דויד גרוסקין, ספטמבר 2020

”היא שם עצם, אבל כאילו יש בתוכה פועל שמניע אותה אל העתיד”

נבקש להתייחס לתקווה כפעולה, כיעד לעבודה,

ככזו שבנייתה עשויה להוביל להשפעה על המציאות (agency).

לצד העובדה שכולנו חווים תקווה כמצב רגשי או רוחני וכעמדה אופטימית כלפי המתרחש,

אנחנו נתבונן על תקווה כעמדה מודעת של מנהיגות ומנהיגים המניעה לפעולה .

בין אופטימיות לתקווה

”האופטימיות היא האמונה שדברים ישתפרו.
התקווה היא האמונה שכולנו יחד נוכל לשפר
את הדברים.

האופטימיות היא מידה פסיבית, ואילו
התקווה – אקטיבית.
כדי להיות אופטימי אין צורך באומץ לב
אלא בתמימות מסוימת.

כדי לקיים את התקווה דרוש אומץ לב”
הרב זקס

”הם עושים מעשה: תיקון זעיר לצרימה הכללית, לשיבוש הגדול”

בניית תקווה תיבחן כגישה מנהיגותית וכיעד מקצועי חיוני

שמנהיגים ומנהיגות בוחרים מתוך עמדה מושכלת

והבנת תפקידו המרכזי של המנהיג/ה בהחזקה והובלה של תקווה

כחלק מהובלת הארגון לצמיחה.

החזקת תקווה ובניית תקווה תבחן על כן מנקודת המבט המקצועית במסגרת התפקיד

של מפקחות ומפקחים כמובילי תהליכים חיוניים במערכת החינוך, ותתייחס למגוון

אירועי יציאה ממשברים גדולים כקטנים, בימי חירום, ובימים שגרתיים יותר.

נפעל מתוך הבנה שלתקווה יש תפקיד מרכזי כחלק מתהליכי ביסוס החוסן.

”כמין עוגן, שנזרק מתוך קיום חנוק ונואש לעבר עתיד טוב וחופשי יותר”:

כמובילי מערכות חינוך, נניח שעלינו לבנות תקווה במקביל לקיומו של הכאב, ולצידו.

בניית תקווה אינה משימה מנהיגותית המתאימה רק לשלב שאחרי ההתאוששות מהכאב,

אלא פעולה מתמשכת, המלווה את הכאב, ומתפתחת במקביל אליו.

היכולת לבנות תקווה ולטפח אותה כרוכה בידיעה שקיים כאב,

והוא לא יעלם מן המציאות בה אנחנו פועלים.

■ תקווה היא פעולה

■ היא גישה מנהיגותית ויעד מקצועי בשגרה ובחירום

■ תקווה נבנית באופן מתמשך במקביל ולצד כאב

מרכיבים של הובלת תקווה

1. רצון

המרכיב הרגשי בתקווה. עצמת הרצון קשורה בחיבור התקווה אל המטרה הגדולה שבה אנחנו מחזיקים.

2. היתכנות

המרכיב השכלי בתקווה. היתכנות קשורה בהערכת הסיכויים והאפשרויות להתממשות התקווה, וכרוכה בחיבור לתחושת מסוגלות, ולכוחות הפנימיים.

3. תמיכה

המרכיב החברתי בתקווה. התחושה שמקשיבים לי, מבינים אותי ומחזיקים ביחד איתי את תמונת העתיד..

4. תכנית עבודה

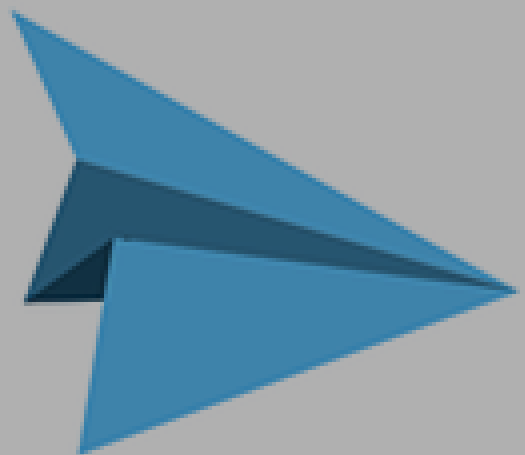
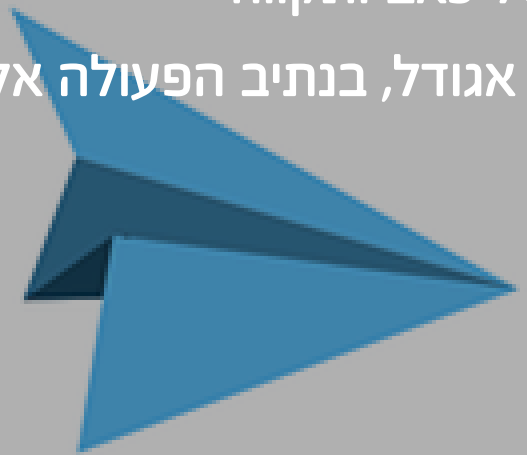
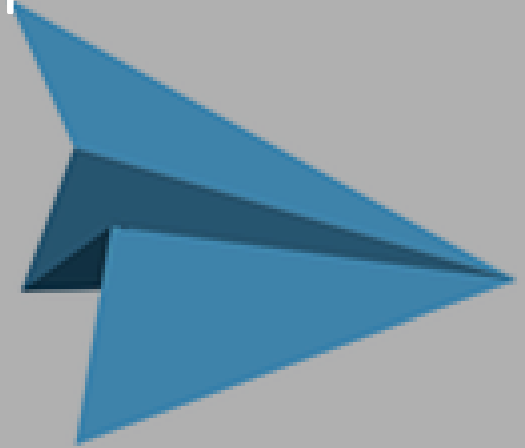
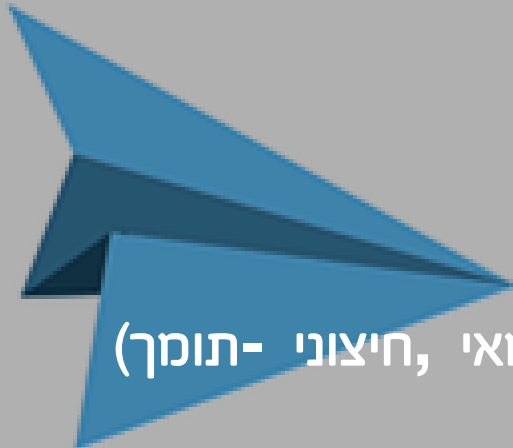
המרכיב המעשי בתקווה. תכנית העבודה מעניקה לתקווה את הכוח לשנות מציאות ולהגיע לתוצאות רצויות.

תכנית עבודה לתקווה מורכבת מ:

- הגדרת מטרה
- סימון נתיב פעולה (שיסודו פנימי - עצמאי, חיצוני - תומך)
- גיוס שותפים לדרך
- יצירת מנגנונים להחזקת המתח של כאב ותקווה
- הליכה בשביל התקווה - עקב בצד אגודל, בנתיב הפעולה אל המטרה.

תקווה לא תלויה במה שקיבלנו או נמנע מאיתנו. היא נובעת מאיתנו:

כך סיפר סוצקבר על הלילה שבו ברח מן הגטו: "בגדולתו של שיר השתכנעתי בחודש מארס 1944, ביערות של הפרטיזנים, כאשר הייתי צריך לעבור בשדה מוקשים. ואיש לא ידע היכן טמונים המוקשים. ראיתי אנשים קרועים לגזרים. ראיתי ציפור טיפשה שהתקרבה יותר מדי. לכל עבר שאלך, כל מקום שאניח בו רגל, תנועה אחת היא המוות... והטמעתני בתוכי ניגון", סיפר סוצקבר. "ובקצב של אותו הניגון הלכתי לאורך קילומטר בשדה המוקשים — ועברתי אותו". וכאן סוצקבר אומר את המשפט המפתיע הבא: "אבל אולי תוכלו להזכיר לי איזה ניגון היה זה? אינני זוכר..." ואני יכול לדמות אותו מחייך חיוך דק, וכאילו אומר לנו שזה ניגון שתמיד נשכח, שזאת מהותו. שתמיד עלינו להמציא אותו מחדש, כל אחד במלים ובמנגינה שלו, כל אחת במאבק שלה.

כך שלרגע אחד, אפילו בלבו של שדה מוקשים, לא נהיה חסרי ישע. לא נהיה מובסים. עדיין תהיה בנו תקווה .

מנהיגות בונה תקווה - תכנית הסמינר

□ סיפורים של תקווה :

נבחן את הקשר שבין סיפורי מנהיגים שהובילו ארגונים ובנו תקווה לבין ההמשגות.
וכן את הקשר שבין סיפורים שלנו כמנהיגים בוני תקווה לבין ההמשגות

□ פרקטיקות של תקווה:

נשכלל מיומנויות שיסייעו לנו להיות מנהיגים בוני תקווה –

רצון

היתכנות : חקר מוקיר

תמיכה : יחסים בוני תקווה

תכנית עבודה : שמים וארץ

□ סיורים: תקווה בונים מבפנים – תקווה זקוקה לתומכות
גן החיות – מתחם השבה, שילוב חיות עם צרכים מיוחדים בגן.
המפעל – מתחם אומנות במבנה לשימור
עמק הצבאים – שיקום בטבע

□ תקווה פוגשת אתגר : בחזרה לשולחן העבודה